

ÄMNE: Socialt Arbete, C-kurs

HANDLEDARE: Mino Alinia

Sammanfattning: Ungdomar med utländsk bakgrund har enligt tidigare studier sämre förutsättning i skolan, arbeten och inom rättsväsendet, på grund av diskriminering. Syftet med denna uppsats har varit att ta reda på hur unga utlandsfödda ungdomar blir bemötta i det svenska samhället, samt att se om det finns vissa specifika mönster till varför det uppstår diskriminering i bland annat skolan. Till vår undersökning använde vi oss av teorier om - diskriminering och rasism, som används i analysen av det empiriska materialet. Vår utgångspunkt i uppsatsen har varit att ta reda på varför diskriminering och rasism sker i samhället. Vi hade ett antal frågeställningar som kan ses nedan, som besvarats i arbetet.

- Hur blir invandrarungdomar bemötta i det svenska samhället utifrån deras etniska bakgrund?
- Spelar ungdomarnas genus någon roll i hur de blir bemötta i det offentliga samhället?
- Finns det skillnader mellan ungdomar med olika bakgrund beroende på deras vilken världsdel de kommer ifrån?
- Påverkar ungdomarnas socioekonomiska och kulturella bakgrund, hur de blir bemötta i det svenska samhället?

För att besvara dessa frågeställningar, delade vi ut enkäter till 42 ungdomar i en mellan stor stad i åldrarna 16 – 24 år i olika skolor. När resultatet av enkäterna var sammanställda valde vi att ha en fokusgrupp med fyra deltagande som hade deltagit i enkätundersökningen. Syftet med att ha en fokusgrupp var att få en fördjupad kunskap om vissa svar kring rasism och diskriminering. Vårt resultat i studien visade att ungdomar med utländsk bakgrund, blir diskriminerade ute i samhället utav skolan, polisen, socialtjänsten, i affärer, på arbetsplatser samt på andra platser i samhället som till exempel på bussen. Dessa slutsatser stärktes och jämfördes sedan med tidigare forskning i en analysdel, samt en avslutad diskussion.

NYCKELORD: Diskriminering, rasism, invandrare, ungdomar.

TITEL: Hur unga utlandsfödda invandrare blir bemötta i det svenska samhället.

FÖRFATTARE: Emelie Ahlén & Shermineh Rahmani

DATUM: April 2010

Innehåll

1. Inledning.....	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Syfte och frågeställningar.....	6
2. Teoretiska perspektiv	7
2.1 Kategorisk- och statistisk diskriminering.....	7
2.1.1 Institutionell diskriminering	8
2.1.2 Strukturell diskriminering.....	8
2.2 Rasism.....	8
2.2.1 Institutionell rasism.....	9
2.2.2 Strukturell rasism	9
2.2.3 Från biologisk till kulturell rasism.....	9
2.2.4 Rasism och främlingsfientlighet	9
2.3 Stereotypisering	10
2.4 Vardags rasism	10
3. Tidigare forskning.....	11
3.1 Diskriminering i skolan	11
3.2 Diskriminering på arbetsmarknaden.....	11
3.4 Diskriminering av polis och rättsväsende.....	12
4. Metod.....	12
4.1 Urval	13
4.2 Metodval	13
4.3. Datainsamling.....	14
4.4 Bearbetning av data	15
4.5 Analys	15
4.6 Validitet	16
4.7 Reliabilitet.....	16
4.8 Generaliserbarhet	16

MITTUNIVERSITET
Institutionen för Socialt Arbete

4.9 Etik	17
5. Resultat och analys för enkätundersökningen	17
7. Diskussion	38
Referenslista	42
Bilaga 1	44
Bilaga 2	48

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Vi inleder med en berättelse om Ali, en kille som ursprungligen kommer ifrån Afghanistan. Vi träffade honom genom en gemensam bekant, då vi satt och diskuterade kring termerna diskriminering och rasism. Alis berättelse gjorde oss hänfödda över hur vårt samhälle såg ut, och vi ville veta mer om dessa orättvisor. Denna berättelse kopplas sedan samman med analysdelen och diskussionen i slutet på arbetet.

Ali är en 19 årig kille som ursprungligen kommer från Afghanistan där det pågår krig. Talibanerna försöker utrota folkgruppen Hazara, som Ali och hans familj tillhör. Hans pappa deltog i kriget under en tidsperiod, och för att inte riskera sitt liv beslöt sig Ali för att åka till Sverige ensam. Han har bott i Sverige i ett år och försöker att bygga upp ett nytt och bättre liv genom att integrera sig i samhället, med att lära sig det svenska språket, normer och regler.

Han berättar om hur svårt det är att komma till ett nytt land. *”Innan jag kom till Sverige trodde jag att Sverige var som himlen, att alla människor brydde sig om varandra och att alla gillade alla”*. Men Ali insåg efter ett tag att det inte stämde. Ett flertal gånger har han blivit utsatt för olika typer av diskriminering. Han berättar:

- *En gång när jag gick på stan med mina invandrarkompisar hoppade två poliser på oss, utan att vi hade gjort någonting. De skrek hotfullt, att vi skulle sätta oss ner på gatan med händerna bakom ryggen, så att poliserna kunde sätta på oss handbojor... Tidigare under dagen hade ett rån begåtts i en butik längre ner på gatan, och ett flertal poliser cirkulerade omkring i centrum. Man hade ännu inget signalement på gärningsmännen förutom att det bar svarta kläder och rånarluva... Trots att det var hur mycket folk som helst på stan, var det just vi som skulle åka fast. Vi hade inte gjort någonting alls, bara varit i skolan under dagen. Bara för att vi var invandrare så trodde poliserna att det var vi som hade rånat butiken. Efter en vecka kunde man läsa i tidningarna att det var fyra killar som hade begått brottet. Det stod att killarna är utlänningar, men om det hade varit svenskar som hade begått ett brott, så skiter dem att skriva någonting alls, berättade Ali med ilska och frustration.*

Enligt en artikel ”Invandrare missgynnas i rättskedjans alla led” skriven av Diesen (2010-03-25), kan man läsa om att polisen tycks ha större intresse att ägna tid på misstänkta ”invandrarbrottslingar” än svenska brottslingar. Anledningen till detta tros vara att det förekommer fördomar och ren diskriminering. Ett exempel på detta enligt boken ”Likhet inför lagen” är att det är lättare att sätta dit en invandrare än en svensk person i en domstol (Diesen, 2005). Den tvärvetenskapliga antologin enligt DN, stärks av Brå:s undersökning om polisens

MITTUNIVERSITET

Institutionen för Socialt Arbete

arbete gentemot personer med utländsk bakgrund. Enligt Brå:s undersökning behandlas personer med utländsk bakgrund på ett annorlunda sätt jämfört med svenskar. Detta beror på att de som tar beslut i rättsväsenden har generaliserade och stereotypa föreställningar om individer med utländsktbakgrund, som är en minoritetsgrupp i det svenska samhället (Martens, m.fl. 2008:4).

När vi träffade Ali som berättade historien, samt läste artikeln som baseras på tidigare forskning, blev vi förvånade och började fundera:

Är det verkligen så här det går till ute i samhället? Hur vanligt är det att det förekommer diskriminering och rasism i Sverige?

Vi kände på en gång att ämnet diskriminering och rasism var något som vi ville utforska närmare och skriva om i vår uppsats, eftersom dessa fenomen verkar vara ett problem i vårt svenska mångkulturella samhälle. Utifrån Alis berättelse blev han och hans kompisar utsatta för diskriminering utifrån deras härkomst. Enligt oss är det problematiskt i vårt svenska samhälle, då det bidrar till olika sorters problem, bland annat frustration och ilska som Ali tydligt visade vid samtalet. I artikeln från DN och Brå:s undersökning framkommer det att det finns ojämlikheter i det svenska samhället mellan de etniska svenskarna (majoritetsbefolkningen) och "invandrarna" (minoritetsbefolkningen). Vi anser därför att det kan bidra till oroligheter och konflikter mellan majoritetsbefolkningen och minoritetsbefolkningen.

Enligt beräkningar från "Likhet inför lagen" kan man se att personer med utländsk härkomst särbehandlas på ett negativt sätt, personer med invandrarbakgrund anmäls oftare, åtalas oftare, fälls oftare, får strängare straff och behandlas sämre av rättsväsendet. Detta är vanligast för invandrare vars härkomst är utanför Västeuropa och man kan hitta ett flertal tydliga exempel på att exempelvis västafrikaner utsätts för mer diskriminering av poliser än andra. Man kan även se att invandrare oftare utsätts för tvångsåtgärder som kroppsvisitation, häktning samt husrannsakan än svenskar (Diesen, 2005); (DN.se).

Vi hade även en viss förståelse baserad på våra tidigare personliga erfarenheter. Utifrån våra erfarenheter anser vi att personer som kommer från Asien och Afrika är utsatta för diskriminering och rasism i större utsträckning än andra etniska grupper i samhället. Stämmer vår syn på det svenska samhället överens med vår undersökning? Tanken är att få svar på detta utifrån vår undersökning tillsammans med tidigare forskning.

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med uppsatsen är att ta reda på hur utlandsfödda invandrarungdomar¹ blir bemötta i det svenska samhället, samt belysa deras upplevelser av diskriminering.

Uppsatsen har främst fokuserat på ungdomarnas upplevelser i vardagslivet därför har följande frågeställningar valts:

- Hur påverkar utlandsfödda invandrade ungdomars etnicitet bemötandet i det svenska samhället?
- Spelar ungdomarnas kön någon roll i hur de blir bemötta i det offentliga samhället?
- Finns det skillnader i bemötandet mellan utlandsfödda invandrande ungdomar beroende på i vilket område de är födda?
- Påverkar ungdomarnas socioekonomiska och kulturella bakgrund, hur de blir bemötta i det svenska samhället?

¹ Unga utlandsfödda definieras enligt www.sj.se som ungdomar från 16 till 25 år.

2. Teoretiska perspektiv

Till hjälp för att kunna besvara vårt syfte samt frågeställningar, har vi valt teorier om diskriminering och rasism. Vi har också valt att skriva om stereotypisering, eftersom att detta begrepp ofta kopplas till de två teorierna. Vi har valt att dela in texten i stycken med underrubriker, för att man ska få en lättare överblick över vad just det stycket handlar om och för att få en lättare läsning.

När vi letat information om dessa teorier har vi varit kritiska till materialet och jämfört med andra källor, vilket stärker informationen i vår teorisammanställning.

2.1 Kategorisk- och statistisk diskriminering

Diskriminering innebär att det finns en ofördelaktig snedfördelning av förmåner så att vissa grupper får sämre rättigheter än andra. Det finns två olika typer av diskriminering – kategorisk diskriminering som innebär att man behandlar någon sämre för att de tillhör en viss kategori, det vill säga att en viss grupp av individer har negativa föreställningar av en annan grupp. Den statistiska diskrimineringen innebär att man behandlar en person från en viss kategori, i tron på att den ska ha sämre kvaliteter än andra. Det som skiljer dessa två är motivet för att behandla den andre gruppen på ett diskriminerande sätt. Den kategoriska diskrimineringen sker på grund av att en viss grupp av individer behandlar en annan grupp sämre medan den statistiska diskrimineringen går ut på att diskriminering sker i tron på att en annan grupp har sämre kvaliteter än dem som utför diskrimineringen (Brante, Andersen, Korsnes, 1998).

2.1.1 Diskriminering kan delas in i tre kategorier, individuell-, institutionell- och strukturell diskriminering

Individuell diskriminering

Individuell diskriminering riktar sig till de gärningar som utförs av enskilda medlemmar av en etnisk eller en könsgrupp som medvetet särskiljer och har skadliga effekter på medlemmar av andra grupper. Samtidigt är det inte bara medlemmar av en dominerande grupp som kan utföra diskriminerande handlingar, utan även medlemmar av en underordnad grupp. Orsakerna till detta kan vara att personer med invandrarbakgrund vill hålla avstånd från förtryckta grupper och därmed få fördelar från majoritetssamhället, eller så är de påverkade av majoritetssamhällets föreställningar om de "andra" (SOU 2005:41).

2.1.2 Institutionell diskriminering

Institutionell diskriminering handlar om de dominerande institutionernas policy, rutiner, normer och arbetssätt, men även de beteenden som praktiseras av individer som kontrollerar dessa institutioner. Denna typ av diskriminering handlar även om institutionella policyn och praxis som avsiktligt har en skiljande och/ eller en negativ effekt på underordnade grupper (SOU 2005:41).

2.1.3 Strukturell diskriminering

Strukturell diskriminering handlar om samhällets institutionella ordning, normer samt organiseringsformer. Diskriminerar personer, såväl som grupper som har en annan etisk bakgrund än majoritetsbefolkningen på ett indirekt och oavsiktligt sätt. Den strukturella diskrimineringen sker när begreppet könsneutral i verkligheten påverkar etniska minoriteter negativt (SOU 2005:41).

2.2 Rasism

Begreppet ras är grundläggande för rasismen, vilket menas att fördomar som grundar sig på fysiska olikheter som till exempel hudfärg, som i social bemärkelse är viktiga. En rasistisk person anser att vissa individer är mer överlägsna än andra på grund av raser. Vanligtvis uppfattar man rasism som det beteende och de attityder som innefattar enskilda individer eller grupper. En person kan uttrycka rasistiska åsikter eller medverka i en grupp som omfattar den typen av åsikter och värderingar, som till exempel att den vita rasen är mer värd än andra. Samtidigt har många menat att rasism inte bara är några idéer som en mindre grupp utvecklat, utan även något som är djupt rotat i samhällets själva struktur och funktionssätt (Giddens, 2007).

Rasism definieras idag av många forskare som en kombination av negativa känslor, yttringar och handlingar i förhållande till vissa etniska kategorier. De personer som idag beskrivs som rasister, brukar oftare hänvisa till kultur än till ras, för sin negativa inställning. Begreppet rasism används inte bara som ett begrepp, utan det är också ett skällsord, som används vid ett flertal olika fenomen (Brante m.fl. 1998).

Alan Pred delar in rasism i två delar. Den ena gruppen är extremistisk och är den egentliga rasismen. De är helt emot att personer med utländsk bakgrund invandrar till Sverige och de kan gå så långt att de tar till våld mot enskilda individer. Den andra gruppen är rasister men de håller sig utanför, det vill säga att de själva inte agerar på något sätt, utan har ett rasistiskt

tänkande. En annan orsak till varför förekomsten av rasism är stor i det svenska samhället beror på maktrelationerna som uppkommer mellan olika grupper (Schmauch, 2006).

2.2.1 Institutionell rasism

Institutionell rasism går ut på att rasismen genomsyrar samhällets alla strukturer på ett metodiskt sätt. Med detta menas att alla institutioner som sjukvård, polis, domstolar och utbildning gynnar vissa grupper på andra gruppers bekostnad. Detta tänkesätt om institutionell rasism grundades i USA under 1960- talet (Giddens, 2003) (Essed 2001). Etniska minoriteter och invandrargrupper i samhället hindras av att uppnå lika möjligheter som exempelvis i skolan då de kan få sämre betyg, jämfört med majoritetsgruppen (sverige.rasism.nu).

2.2.2 Strukturell rasism

”Strukturell rasism uppkommer när samhällsstrukturer som till exempel utbildning – och rättssystemet samt det politiska systemet utesluter etniska minoriteter från att delta i samhällslivet som de resterande medborgarna” (Sverigemotrasism.se).

Sammanfattningsvis kan den strukturella/institutionella rasismen påverka individernas uppfattning och tankestrukturer. Omedvetet hjärntvättas majoritetsbefolkningen av varandra till att se sig själva bättre än andra minoritetsgrupper i samhället. Det är massmedia och utbildningssystemet som bidrar till en påverkan till minoriteternas sämre bild av sig själva och av majoriteten (Sverigemotrasism.se).

2.2.3 Från biologisk till kulturell rasism

Den tidigare biologiska rasismen som grundar sig på fysiska egenskaper kommer sällan till uttryck i dagens samhälle. När apartheidsystemet kollapsade utgjordes viktiga vändpunkter gällande den biologiska rasismen. Idag menar vissa forskare att den har ersatts med den kulturella rasismen, som grundar sig på idéer om olika kulturella skillnader, för att utesluta vissa grupper. Det påstås att den nya rasismen har en politisk påverkan, vilket kan ses i USA, där man förespråkar en policy om ett språk men också i Frankrike, där flickor som tillhör islam inte får bära slöja eller sjalett (Giddens, 2007).

2.2.4 Rasism och främlingsfientlighet

I Sverige har Rasism och andra etiska oenigheter ökat i och med att personer med utländsk bakgrund invandrat till Sverige berättar Skovdahl, samtidigt menar han att det är viktigt att skilja på rasism och främlingsfientlighet. Han menar att begreppet rasism borde begränsas till att människor delas in i olika biologiska grupper som värderas olika, till skillnad från främlingsfientlighet som handlar om känslor av rädsla, osäkerhet eller hat mot andra etniska

grupper. Det är alltså enskilda personers övertygelser och agerande som utgör rasismen i samhället, medan främlingsfientligheten handlar om känslor (Schmauch, 2006).

2.3 Stereotypisering

Stereotypisering omtalas ofta i samband med diskriminering och rasism. Ett exempel på detta är när vita amerikaner rättfärdigar diskriminering av svarta genom att säga att det alltid är lata och opålitliga. Stereotyper syftar ofta till en negativ mening, men behöver inte alltid vara det. Ett flertal européer har positiva stereotyper av primitiva folk och menar att deras livskvalitet är bättre än deras egna. Stereotypisering kan även förklaras som skapandet och den konsekventa tillämpningen av standardiserade föreställningar om vad som kulturellt utmärker en grupp. Stereotyper behöver inte vara sanna, vilket inte ger en nödvändigtvis rättvis bild av människans handlingar (Eriksen Hylland, 2007).

Stereotyper finns både bland dominerande individer och dominerande grupper, som är vanliga både i samhällen där det finns stora maktskillnader samt i samhällen där det råder maktbalans mellan etniska grupper. Dessa stereotyper förekommer i de flesta mångetniska samhällen idag (Eriksen Hylland, 2007).

2.4 Vardags rasism

Vardagsrasism är en typ av rasism, men all rasism är inte vardagsrasism. Vardagsrasism handlar främst om orättvisor som förekommer så pass ofta i vardagen att de nästan tas för givna i samhället. Denna typ av rasism innebär att människor reagerar och agerar mot andra individer på grund av att en grupp anser att en annan grupp är mindre värd på grund av ras-, kulturell- eller etnisk tillhörighet. Det som skiljer vardagsrasism och rasism åt är att vardagsrasismen inte handlar om extrema händelser, utan snarare handlar om vanliga händelser som inträffar i vardagen. Vardagsrasism är en dold rasism som oftast inte uppfattas som problematiskt, då den inte utmärker sig i vardagen. Några exempel på vart vardagsrasism kan förekomma är i filmer, skolböcker, nyhetsrapporter, parlamentarisk debatt, akademiska artiklar och i ett flertal andra situationer. Trots att vardagsrasismen har en informell anknytning, att vissa tycker att det är oproblematiske händelser, så har det visat sig att dagliga psykologiska påfrestningar av rasism kan ge kroniska skadliga effekter på människans hälsa.

Philomena Essed menar att individuell och institutionell rasism kan kopplas ihop med vardagsrasism. Begreppen individuell och institutionell rasism ses som en process, som ser varje individ som delaktig för att kunna överleva rasismen mot olika samhällsideologier.

Vardagsrasism illustrerar hur rasism fungerar i det hela sociala systemet som finns i samhället. Hon menar även att vardagsrasism kan tolkas som en teori som genomsyrar hela samhället (Essed, 1991).

Vardagsrasismens huvudsakliga egenskaper kan sammanfattas på nedanstående sätt enligt Essed:

”(1) socialiserade rasistiska föreställningar införlivas i betydelser där praktiker blir definierbara och hanterbara, (2) praktiker med rasistiska implikationer familjariseras och blir regelmässiga och (3) underliggande rasmässiga och etniska relationer aktualiseras och förstärks genom dessa rutinmässiga eller familjära praktiker i vardagliga situationer.” (SOU 2005:41, sid 80).

3. Tidigare forskning

När vi letade efter tidigare forskningsresultat var det viktigt att informationen skulle vara relevant för det område och frågeställningar vi valt att genomsyra detta arbete. När vi letat efter tidigare forskning har vi haft ett kritiskt förhållningssätt till den tidigare forskningen. Litteraturen som vi använt oss av har främst varit Statens offentliga utredningar, vilket vi anser är en pålitlig källa.

3.1 Diskriminering i skolan

Enligt SOU 2005:69 behandlas ungdomar med utländsk bakgrund sämre än ungdomar med icke utländsk bakgrund i skolan, vilket bidrar till att ungdomarna har olika förutsättningar. Den etniska diskrimineringen handlar ofta om att lärarna samt syokonsulenterna har förutfattade meningar om dem. Ett exempel på detta är att ungdomarna med utländsk bakgrund ofta hänvisas till yrkesförberedande utbildningar istället för teoretiska studier (SOU 2005:69).

3.2 Diskriminering på arbetsmarknaden

Jan Ekberg uppger i Integrationsverkets rapportserie 2002:13, att förekomsten av etnisk diskriminering antas vara störst bland utomeuropeiska invandrare. Ekberg tillsammans med tidigare forskningsresultat menar också att det finns två förklaringar till att andra generationens invandrare, som har föräldrar som är födda utanför Europa, oftare är arbetslösa än de som är födda innanför Europa. Ett flertal studier visar bland annat att socioekonomiska positioner syftar till att överföras mellan olika generationer. Ekberg påstår också att diskriminering på grund av etnicitet och ras, följer invandrargrupper över generationerna. Denna diskrimineringshypotes har även fått stöd när man jämfört med ungdomar där båda

föräldrarna är födda i Sverige gällande arbetsmarknadssituationer. Man har även sett indikationer på att utländska efternamn, mörk hårfärg och hud, religion och klädval bidrar till utsorteringsgrunder på arbetsmarknaden (Integrationsverkets rapportserie, 2002).

3.4 Diskriminering av polis och rättsväsende

Enligt SOU 2005:69 studie, uppgav merparten av de deltagande att de hade stor rädsla och misstro mot rättsväsendet och polisen i Sverige. De deltagandes allmänna uppfattning var att personer med utländsk bakgrund, som hade annorlunda hudfärg, brytning eller bakgrund, behandlades på ett hårdare – och sämre sätt än de personerna med icke utländsk bakgrund, vilket även stärks av Brå:s undersökning som säger att det beror på att det som fattar besluten inom rättsväsendet har generaliserade föreställningar om individer med utländsk bakgrund (Martens m.fl. 2008). Att polisanmälningar gjorda av personer med utländsk bakgrund, försummas av myndigheterna är ett problem som lyfts fram. Dock finns det bara ett fåtal forskningar i Sverige som bekräftat detta, men bland annat USA har gjort ett flertal studier på detta fenomen. Ett flertal deltagande i undersökningen har även uppgett att polisen nonchalerar dem när det försöker uppges vittnesmål och att anmälningar som rör diskriminering samt att anmälningarna aldrig åtgärdas. Att polisen ofta griper personer med utländsk bakgrund utan orsak har ett flertal i studien berättat om (SOU 2005:69).

Rättsliga aktörer påverkas av olika stereotypa föreställningar och dessa påverkar hur de med utländskbakgrund blir behandlade och bemötta när de har varit utsatta för något brott. I Brå:s studie, har enligt de rättsliga aktörerna menat att personer med en annan bakgrund än svensk har blivit förslagna på ett annorlunda sätt och de understryker att stereotypa föreställningar skulle inte ha uppkommit i form av annorlunda ifrågasättning om det var en person med svensk bakgrund. Denna undersökning visar att ett brottsoffer med utländsk bakgrund, som blivit utsatt för ett brott, har det svårare att gå vidare med sitt ärende till domstolen jämfört med ett brottsoffer med svensk bakgrund. I undersökningen kom det fram att de etniska minoritetsgrupperna, romer, östeuropéer, muslimer och svarta män är grupper, där utsattheten för olika stereotypa föreställningar är störst (Martens m.fl. 2008).

4. Metod

Under metod delen kommer vi att redovisa vilka metoder vi har använt oss av, datainsamling, urval och analysmetod, samt att redogöra och diskutera kring etiska överväganden, reliabilitet och validitet.

4.1 Urval

Vi har valt att studera om hur unga invandrare upplever att de blir bemötta i det svenska samhället. Vi har valt att avgränsa vår undersökning till en mellanstor ort i Sverige. Anledningen till detta är att vi ursprungligen kommer därifrån, vilket underlättar processen i arbetet, då vi har en bra lokalkännedom. Vi har valt att avgränsa studien med ungdomar från 16 år till 24 år. Enkäterna delades ut till personer vid ett flertal skolor som var villiga att ställa upp på vår enkätundersökning. Vi frågade först om respondenterna var villiga att ställa upp på vår enkätundersökning och sedan frågade vi om dennes ålder för att få en korrekt ”ungdomsålder”. Det var svårt att få tag på deltagare i undersökningen eftersom vi fick avslag från flera skolor av olika skäl. Vi fick då gå till olika skolor och dela ut enkäterna personligen, samt att en bekant hade möjlighet att lämna ut enkäter till en lärare på den skola som hon studerar i, som i sin tur delade ut enkäterna till olika klasser. Vi fick vara närvarande vid utdelningen och eleverna hade möjlighet att fråga oss om de hade några frågor eller funderingar.

Populationen av ungdomar i staden var slumpmässigt utvalda vilket innebär att vi inte kunde påverka resultaten. Samtidigt fick vi inte den spridning i nationaliteter så som vi önskat. Av alla de 42 ungdomarna, var 32 från Asien, 5 från Afrika och 5 från Europa, denna ojämna fördelning av nationaliteter kan ge ett felaktigt resultat i studien, eftersom att de medverkande från Europa och Afrika var betydligt mindre än de från Asien. Den ojämna fördelningen av nationaliteter har även bidragit till att resultaten i undersökningen inte går att generalisera till en population i samhället, då tidigare forskning har visat att de utomeuropeiska invandrarna blir mer utsatta för diskriminering i Sverige än invandrarna från Europa.

Vår fokusgrupp på fyra personer valde vi ut utifrån de ungdomar som svarade på enkätundersökningen. För att få gruppen att bestå av lika många från båda könen, valde vi ut två tjejer och två killar som var villiga att ställa upp på en intervjuundersökning. Dessa fyra personer hade sedan tidigare olika erfarenheter kring diskriminering och rasism, vilket blev en bra sammansatt grupp som hade mycket att prata och diskutera om.

4.2 Metodval

För att undersöka vårt syfte om ”hur unga invandrare blir bemötta i det svenska samhället” valde vi att använda oss av metodtriangulering det vill säga en kombination mellan en kvalitativ och en kvantitativ undersökning. Till studien hade vi en fokusgrupp samt enkäter som vi delade ut. Vi vill med enkätundersökning se vilka erfarenheter och åsikter dessa

enkäter bar med sig för att sedan fördjupa oss i några av dessa frågor och ha en fokusgrupp på fyra personer, för att få en djupare förståelse.

I en kvantitativ undersökning har vi möjlighet att använda oss utav en större population medan i en kvalitativ undersökning kan vi fördjupa oss i det vi studerar. Därför valde vi att kombinera dessa två metoder. Skillnaden mellan kvantitativ och kvalitativ metod är att med kvantitativ metod är urvalet av populationen mer begränsad. Det baseras på statistik och samband, det vill säga förklarar sambandet mellan till exempel olika variabler. Medan kvalitativ metod ser till helheten, där sammanhanget i undersökningen har en stor betydelse. Därefter kan forskaren sedan dra subjektiva slutsatser, medan man i kvantitativ försöker vara så objektiv som möjligt (Halvorsen, 1992) (Kvale, 1997).

4.3. Datainsamling

Vi utformade 25 frågor som vi delade ut till 42 ungdomar med utländsk härkomst och frågorna handlade om diskriminering och rasism. Ungdomarna fick möjlighet att dela med sig av sina erfarenheter och åsikter som vi sedan sammanställde och försökte se vilka samband och avvikelser det fanns kring de två nyckelorden rasism och diskriminering. För att kunna få en djupare förståelse och en klarhet kring problemen valde vi att utforma intervjufrågor utifrån svaren på enkäterna, som vi sedan använde oss av i en fokusgrupp på fyra personer. Dessa fyra personer bestod av två killar och två tjejer som alla hade olika härkomst och erfarenheter av rasism och diskriminering som vi samtalade kring. När vi sedan sammanställde intervjuerna använde vi oss av meningskodning, vilket innebär att man fokuserar på meningen, tillsammans med en eller flera nyckelord i samtalet, för att sedan lättare kunna identifiera uttalanden som gjorts samt att lättare kunna jämföra resultaten av intervjuerna (Brinkmann, Kvale, 2009). När vi hade sammanställt resultaten från intervjuerna kom vi fram till att det skulle vara intressant att ta reda på om ungdomarnas - och föräldrarnas tidigare utbildning i hemlandet, hade någon betydelse för och i hur stor utsträckning rasism och diskriminering förekommer gentemot dessa. Vi gick därför tillbaka till elevernas skolor och frågade frågor som handlade om deras utbildning, samt fördjupade oss mer kring vissa frågor.

För att kunna jämföra resultaten från intervjuerna och enkäterna har vi använt oss av tidigare forskning samt valda teorier som passar till denna undersökning, nämligen rasism och diskriminering. För att få fram detta har vi främst använt oss av kurslitteratur, men även artiklar och övrig litteratur som vi haft god tillgång till, som till exempel Statens offentliga utredningar.

4.4 Bearbetning av data

I två olika avsnitt har vi valt att redovisa resultatet, det kvantitativa resultatet med enkäterna i ett och det kvalitativa resultatet med fokusgruppen i ett annat, för att få en klarare bild och en bättre förståelse för hur resultatet är fördelat. Vid varje enkätfråga, där det är möjligt, har vi valt att både göra en tabell samt ett diagram för att det ska bli mer överskådligt samt lättolkat. Analysdelen är tillsammans med resultatdelen uppdelade i en kvalitativ och en kvantitativ del. Vi har valt att analysera samman resultatet från del till del med tidigare forskning och teorier i ett.

Vi utgick från att ha en kvantitativ enkät, men vi ansåg dock att några kvalitativa frågor skulle stärka slutresultatet ², för att sedan utifrån det resultatet vi har fått från enkäterna grunda våra kvalitativa undersökningsfrågor till intervjun med en fokusgrupp på fyra personer. De kvalitativa frågorna är en fördjupning i det vi ansåg vara problematiskt eller viktigt att lyfta fram mer från enkäterna. Vissa frågor på enkäten kan besvaras med ja eller nej och andra har olika svarsalternativ, då om till exempel en ungdom anser sig ha blivit diskriminerad av socialtjänsten eller polisen så medföljer det en följdfråga på vilket sätt denne blev diskriminerad. Alla frågor utformades på ett objektiva sätt, då frågorna så mycket som möjligt inte skulle vara ledande eller ha någon påverkan eller förväntan av hur respondenterna skulle svara.

4.5 Analys

I vår analys har vi valt att ha med resultat och analys under samma rubrik eftersom att andra läsare ska på ett lättare sätt kunna förstå och se sambandet mellan vår studie, tidigare forskning och teorier. Vi har valt att redovisa det mest väsentliga från enkätundersökningen i tabeller, då varje fråga innehåller två tabeller, en med könfördelningen och en med tre olika kontinenter, som vi har i vår undersökning. I tabellerna har antalet och procent uppgivits så att läsaren får en överskådlig bild över skillnaderna mellan könen och de olika kontinenterna (Asien, Europa och Afrika). I intervjun med fokusgruppen använde vi oss av meningskodning, det vill säga att vi bröt ner vår undersökning i små delar, där vi redovisar det mest väsentliga som sedan kan analyseras med tidigare forskning. Vi har i vår analysdel av enkäterna och intervjuerna försökt så mycket som möjligt att analysera vår undersökning med tidigare forskning och de två teorier om rasism och diskriminering.

² Se bilaga 1.

4.6 Validitet

Validitet är ett viktigt begrepp att använda sig utav i undersökningar, eftersom att det syftar till att man endast studerar det man avsett att studera och ingenting annat. Med detta menas det att undersökningen ska hållas inom vissa tydliga ramar utifrån syfte och frågeställningar (Thurén, 2000).

För att denna undersökning skulle få så hög validitet som möjligt diskuterade vi fram om vad vi verkligen ville undersöka och utformade sedan vårt syfte. Utifrån syftet formade vi sedan fram ett antal intervjufrågor som vi ansåg skulle ge så tydlig bild som möjligt över hur bemötandet mot invandrare ser ut idag. För att inte undersökningen skulle sväva ut och inte dra in andra frågor, satte vi innan klara ramar om vad det skulle handla om. I intervjuerna var det lätt att börja diskutera om saker som inte hade med denna studie att göra, men med hjälp att de förberedda frågorna kunde vi styra upp samtalet till en diskussion som var väsentlig för studien. Diskussionerna som vi ansåg vara utanför syftet till arbetet sållade vi sedan bort när vi sammanställde arbetet.

4.7 Reliabilitet

Reliabilitet innebär att studierna är korrekt gjorda och att inga tillfälligheter som till exempel tidpunkt och plats ska få påverka det slutgiltiga resultatet på undersökningen. (Turén, 2000).

Vi anser att reliabiliteten i denna undersökning är ganska låg eftersom att vi inte har haft tid eller möjlighet att forska på en större mängd personer i flera städer, vilket kan ha en påverkan på resultatet beroende på om man bor i en stor stad med mycket invandring eller en liten stad med mindre invandring. Vi har försökt att minska dessa dilemman genom att nå ut till flera olika stadsdelar, samt att ha samma intervjufrågor till alla deltagande i undersökningen.

4.8 Generaliserbarhet

Generalisering innebär att man kan dra allmänna generella slutsatser utifrån en population. I undersökningen har vi använt oss av en statistisk generalisering som används när undersökningspersonerna väljs ut slumpmässigt ur en population samt att man har ett litet antal medverkande i studien (Brinkman, Kvale, 2009). I denna studie har vi haft svårigheter att kunna generalisera resultatet till en population på grund av det ojämna antalet deltagande från olika delar av världen, samt på grund av ett lågt deltagande i studien. Vi har haft vissa problem, att kunna generalisera till tidigare forskning, på grund av att antalet folk från delar av världen var ojämnt fördelade. Detta påverkade vårt resultat så att vissa delar inte stämde

med tidigare forskning. Det kan inte heller generaliseras eftersom den bristen gjort att resultatet ibland inte kan ses som pålitlig.

4.9 Etik

I ett arbete som handlar om människor anser vi att det är viktigt att tänka kring begreppet etik, vad det innebär och vad man ska tänka på. Att informera alla deltagande om att inget enskilt fall skulle kunna kopplas till den enskilde individen och att avidentifiera allt material anser vi vara väldigt viktigt och upplyste alla deltagande om detta.

Åsikter kring begreppen diskriminering och rasism kan ibland väcka stor debatt, eftersom det kan väcka starka känslor kring ämnet, och att vissa deltagande i studien bar på upplevelser som måste skyddas för deras säkerhet. När vi sammanställde svaren på enkäterna och intervjuerna, ansåg vi att det var viktigt att båda fick möjlighet att tolka svaren från de deltagande, eftersom att vi ville värna om deras integritet och ta fram det mest väsentliga ur svaren utifrån etiska termer.

5. Resultat och analys för enkätundersökningen

Enkätundersökningen³ har gjorts på 42 ungdomar med utländsk bakgrund. Undersökningen har gjorts slumpmässigt, då enkäterna delades ut till ungdomar mellan 16 och 24 år som kommer från olika skolor. Av de deltagande i undersökningen, är 13 tjejer och 29 killar. Att antalet mellan tjejer och killar skiljde sig åt, var på grund av vilka som var villiga att delta i undersökningen, samt hur fördelningen mellan könen i klasserna såg ut.

Vi har undersökt ungdomar från tre olika kontinenter, Asien, Europa och Afrika. Ungdomarna som deltog i undersökningen har bott i Sverige från 1 år till 13 år, men majoriteten av ungdomarna har bott här i 2-3 år. Vi har sammanställt de svar som vi ansåg var viktiga att lyfta fram i tabeller och sedan jämfört med tidigare forskning, samt redovisat de som på något sätt kunde förklaras statistiskt⁴ Svaren på enkäterna är redovisade utifrån kön och härkomst förutom frågorna; Vilken religion tillhör du? Anser du att det är ett problem för dig att i Sverige utöva din religion? då vi utgick från vilken religionstillhörighet ungdomarna hade. I frågan om, I vilka situationer skedde diskrimineringen? valde vi att göra en annan typ av modell, och inte skriva ut procentresultatet då ungdomarna, har svarat olika beroende på vart de har blivit diskriminerade.

I 5.12 om vilken typ av land Sverige är, har respondenterna oberoende av frågan svarat på vilka förväntningar de hade på Sverige innan de anlände till landet.

³ Enkätundersökningen finns i bilaga 1.

Vilket land kommer du ifrån?

5.1 Tabell

Nationalitet	N	P
Asien	32	76,2
Afrika	5	11,9
Europa	5	11,9
Sammanlagt	42	100

När vi sammanställde resultaten, valde vi att dela in länderna utifrån olika kontinenter. Av alla de 42 ungdomarna, var 32 från Asien, 5 från Afrika och 5 från Europa. Det fanns ingen påverkan på hur fördelningen mellan dessa

nationaliteter i vår undersökning skulle vara. Antalet medverkande från olika kontinenter, kan ha sett annorlunda ut om undersökningen hade gjorts på flera ungdomar, då resultatet skulle bli mer tillförlitligt och resultatet skulle förmodligen kunna generaliseras till större populationer i samhället. Studien har en ojämn spridning bland ungdomarnas nationaliteter, då Europa och Afrika har vardera 5 deltagande i undersökningen, medan 32 ungdomar kommer från Asien. Detta medförde svårigheter att kunna generalisera till populationen i Sverige, det vill säga till de grupper som ingår i nationaliteter från Asien, Europa och Afrika. Det kan vara så att ingen generalisering kan ske utifrån dessa 10 personer från Europa respektive från Afrika. Anledningen till att fördelningen bland nationaliteter var ojämn fördelad, kan bero på att antalet som invandrar till Sverige från Afrika är mindre än från Asien. Enligt statistik från Immigrant Institutet – Forsknings- och dokumentationscentrum 2007, visar det att 9,182,927 av Sveriges befolkning bestod 7 % av européer, 4 % asiater och 0,9% afrikaner (immi.se, 2010-04-08).

Anser Du dig ha blivit diskriminerad i det svenska samhället på grund av din utländska bakgrund?

Tabell 5.2 a)

Kön	Ja	P	Nej	P	N
Kvinna	3	23	10	77	13
Man	5	17	24	83	29
Sammanlagt	8		34		42

I tabell 5.2 a, kan man se att tjejerna i undersökningen har blivit något mer utsatta för diskriminering än killarna.

Skillnaden mellan killar och tjejer som har svarat ja på denna fråga är 6%. I tabell 5.2 a, visar det att killarna och tjejerna blir diskriminerade i nästan lika stor utsträckning i staden. 23 % av tjejerna anser sig ha blivit diskriminerade jämfört med 17 % av killarna. Enligt tidigare forskning i boken *invandrare om diskriminering III* har det visat sig att killar råkar ut för mer diskriminering procentuellt än tjejer (Lange, 1996), medan i tabell 5.2 a, visar det att tjejerna

var mer utsatta för diskriminering än killarna. Detta kan bero på det låga antalet tjejer som deltog i studien, som bidragit till det felaktiga resultatet.

Tabell 5.2 b)

Födelseort/Nationalitet	Ja	P	Nej	P	N
Asien	5	16	27	84	32
Afrika	1	20	4	80	5
Europa	2	40	3	60	5
Sammanlagt	8		34		42

I tabell 5.2 b, har resultaten delats in i kontinenterna Asien, Europa och Afrika. De medverkande i enkäten

från Europa anser sig ha blivit mer diskriminerade procentuellt (40 %) än de från Afrika (20 %) och Asien (16%), men till antalet är det fler från Asien än Europa som blivit utsatta för diskriminering. Procentuellt blir skillnaden större utifrån de som svarat ja från Europa än Asien på grund av att det kan bidra till att det är färre personer från Europa som har deltagit i undersökningen och därför kan resultatet bli felaktigt.

I tidigare forskning från Integrationsverkets rapportservice 2002 framkom det att förekomsten av etnisk diskriminering antas vara störst bland utomeuropeiska invandrare, medan i vår undersökning kom det fram att ungdomarna från Europa är mer diskriminerade än de utomeuropeiska invandrarna. Detta kan bero på att antalet deltagande samt olikfördelningen mellan olika kontinenter kan vara större i undersökningen från integrationsverket, till skillnad från denna studie.

En jämförelse kan dras mellan de ungdomar som kommer från Afrika och Asien. I tabellen 5.2 b, är det 16% av alla undersökta ungdomar som svarade ja på om att de blivit diskriminerade, som ursprungligen kom ifrån Asien, medan 20% från Afrika svarade ja på samma fråga.

Enligt pressmeddelande från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter den 22 april i Wien/Bryssel visades i deras undersökning att romer och afrikaner från södra Sahara och nordafrikaner är i en hög utsatt position. De som kommer från Södra Afrika är 36 % utsatta för diskriminering medan 41 % av nordafrikaner känner sig diskriminerade. EU gjorde en undersökning på 23,500 personer av immigranter som bor i EU:s 27 länder. Dessa 23,500 personer kom från en etnisk minoritet, medan en undersökning på 5000 personer också gjordes på majoritetsbefolkningen (fra.europa.eu). I vår undersökning visar det sig att 20 % av alla 5 respondenter som kommer från Afrika hade blivit utsatta för diskriminering, detta motsvarar var femte person i studien. Dock var antalet afrikaner i denna studie låg, vilket kan ha påverkat resultatet negativt i form av för låga procentantal.

Om ja, i vilka situationer skedde diskrimineringen?

Tabell 5.4

Kön	Nationalitet	Svar på frågan
Kvinna	Asien	"Svenskarna kallade mig för stenkastare på grund av att jag är från Palestina"
Man	Asien	"På krogen, då en kille ville slå mig utan anledning"
Man	Asien	"På affärer och skola"
Kvinna	Asien	"Betygsättning och jobb"
Man	Asien	"I skolan, på grund av att jag är från Afghanistan, ville inte en svensk tjej prata med mig längre så fort jag sa vart jag kommer ifrån"
Man	Europa	"Många olika situationer"
Kvinna	Europa	"Många olika situationer"
Man	Afrika	"Sparkad i kön på McDonald's för att jag är svart"

Enligt tabell 5.2 b, visar att Européer är mera utsatta för diskriminering än de från Asien och Afrika. Slutsatserna kan dock inte dras efter hudfärg för det visas inga tecken på att de från Afrika som är mörkare i hyn har blivit mer diskriminerade än andra nationaliteter, eftersom det är så få antal utav de som har svarat är från Afrika. Av de 8

ungdomarna som har svarat ja på att de har blivit diskriminerade, är 62.5 procent från Asien, 12,5 procent från Afrika och 25 procent från Europa. Om man tar andelen i procent av de 8 ungdomar som har blivit diskriminerade så blir Asien den nationalitet som får mest procentantal men detta ger ingen korrekt bild av vår population som vi har undersökt eftersom vår population är på 42 ungdomar och inte 8.

I tabell 5.4 kan man se en statistisk diskriminering, då en kille från Afghanistan blev utsatt för diskriminering av en svensk tjej då hon kan ha ansett att han skulle ha sämre kvaliteter än andra på grund av hans utländska härkomst. I undersökningen kom det även fram att han alltid brukar ljuga om sin härkomst till svenska tjejer, då han säger att han kommer från Japan, eftersom han är rädd att bli kategoriserad och lämnad av tjejer. En kategorisk diskriminering förekommer även i tabell 5.4, då en tjej från Palestina uppgav att hon brukade bli kallad för stenkastare, eftersom att dem i landet använder stenar att kasta mot bland annat poliser, istället för vapen.

Stereotypisering innebär att man har stereotypa föreställningar om en viss kulturell grupp och vad som speciellt utmärker dem. Dessa föreställningar har en ungdom i denna studie varit med om, då en tjej från Palestina blev kallad för stenkastare i negativ bemärkning. Dessa stereotypa föreställningar är vanliga i mångkulturella samhällen där det råder maktbalans mellan etniska grupper, som exempelvis Sverige (Eriksen, Hylland, 2007).

I undersökningen var det en kille som uppgav att han hade blivit utsatt för våld i kön på McDonald's på grund av sin hudfärg, detta kan tyda på att det förekom rasism gentemot killen. Enligt boken Sociologi av Giddens, innebär rasism att fördomar grundar sig på fysiska olikheter exempelvis hudfärg och killen från Afrika skrev att våldet berodde på att han är svart. Giddens menar även att en person kan uttrycka rasistiska åsikter eller medverka i en grupp som omfattar den typen av åsikter och värderingar som till exempel att den vita rasen är mer värd än andra (Giddens, 2007), vilket tyder på att killen som utförde gärningen mot afrikanen verkade uttryckt rasistiska åsikter mot honom, eftersom den afrikanska killen skrev i enkäten att han blev sparkad på grund av sin hudfärg. Orsaken till detta rasistiska uttryck kan tyda på att "gärningsmannen" anser att den "vita" rasen som han tillhör är mer värd än den "svarta" rasen.

5.5 Vilka blev följderna till diskrimineringen?

Av de 8 ungdomarna som svarade ja, var det 5 av 8 ungdomar som ansåg att det skedde någon följd till diskrimineringen, detta motsvarar 62,5 procent (då har vi räknat in den som skrev "inget eller kanske tjafs"). Tjafs är en sorts följd av diskrimineringen som skedde i den situationen den tjejen/ungdomen blev utsatt för. Resterande 37,5 procenten svarade att det inte skedde någon påföljd av diskrimineringen. Av alla 13 tjejerna i undersökningen svarade 3 stycken att de skedde någon följd på diskrimineringen och det motsvarar 23 % jämfört med 17 % (5st) av alla killarna som är 29 stycken skedde det någon påföljd för. Anledningen till att ungdomarna i denna undersökning inte har anmält kan vara att dem är rädda att inte bli betrodda på grund av att dem är invandrare. Orsaken till varför ungdomarna kan ha en rädsla inom sig kan enligt tidigare forskning av Statens offentliga utredningar bero på att poliser ofta nonchalerar personer med utländsk bakgrund, när de försöker uppe vittnesmål och anmälningar som rör diskriminering (SOU 2005:69).

Har Du blivit utsatt för våld, rån, stöld eller annat allvarligt brott på grund av din utländska bakgrund?

Tabell 5.6 a)

Kön	Ja	P	Nej	P	N
Kvinna	1	8	12	92	13
Man	2	7	27	93	29
Sammanlagt	3		39		42

Om man kollar på denna tabell kan man nästan inte se någon skillnad på procenttalet mellan tjejer och killar. Tjejerna är utsatta för

MITTUNIVERSITET
Institutionen för Socialt Arbete

rån, stöld eller annat allvarligt brott i princip lika stor uträkning som killar i den här undersökningen. Skillnaden mellan dessa är 1 % på svaren ja och nej. Det finns inga tecken i den här undersökningen, att killarna eller tjejerna, blir mer utsatta för våld, rån, stöld eller annat allvarligt brott än vad det motsatta könet blir.

Tabell 5.6 b)

Nationalitet	Ja	P	Nej	P	N
Asien	2	6	30	94	32
Afrika	0	0	5	100	5
Europa	1	20	4	80	5
Sammanlagt	3		39		42

Procentuellt är det ungdomar från Europa som har det största procenttalet, gällande rån, stöld eller annat

allvarligt brott. Ungdomarna som kommer från Europa, har 20 % av alla blivit utsatt för våld, rån eller annat allvarligt brott, medan ungdomarna från Asien är 6 % och ingen ungdom från Afrika har blivit utsatt för diskriminering. Detta resultat kan dock vara felaktigt då antalet medverkande i studien från Europa och Afrika, var betydligt lägre än de från Asien.

Om ja, anmälde du brottet?

Tabell 5.7 a)

Kön	Ja	P	Nej	P	N
Kvinna	0	0	1	8	13
Man	0	0	2	7	29
Sammanlagt	0		3		42

Av 13 tjejer, har 8 % av de som har blivit utsatta för våld, rån eller stöld eller annat allvarligt brott, inte anmält brottet och av 29 killar har 7 % inte anmält brottet.

Ungdomarna som blivit utsatta för något brott har inte anmält händelsen till polisen

Tabell 5.7 b)

Nationalitet	Ja	P	Nej	P	N
Asien	0	0	2	6	32
Afrika	0	0	0	0	5
Europa	0	0	1	20	5
Sammanlagt	0		3		42

Tabell 5.7 b, visar att inga ungdomar från de olika nationaliteterna har anmält brottet, det dem har blivit utsatta för.

Ungdomarna som ursprungligen kom ifrån Afrika har inte blivit utsatt för något brott och därför inte heller kunnat göra någon anmälan till polisen. Den här tabellen visar att diskriminering på grund av hudfärg inte existerar, utan de som har ljus hudfärg (Asien och

MITTUNIVERSITET
Institutionen för Socialt Arbete

Europa) har blivit mer utsatta för våld, rån eller annat allvarligt brott än mörkhyade (Afrika). Detta resultat kan dock vara missvisande då antalet Afrikaner i studien var låg.

Tabell 5.7 a och b, handlar om kön respektive nationalitet, om de som varit utsatta för någon sorts brott har anmält det eller inte. I tabell 5.6 a och b, visar det att det är 3 stycken som har blivit utsatta för våld, rån eller något annat allvarligt brott, men i tabell 5.7 a och b, visar det att ingen av de 3 respondenterna har anmält brottet. Enligt pressmeddelande från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter finns det många mörkertal i antalet som blir utsatta för någon sorts diskriminering eller rasistiskt brott eftersom majoriteten av befolkningen inte anmäler när de blir utsatta för något brott på grund av sin utländska bakgrund (fra.europa.eu). Detta kan stämma med denna studie då 3 ungdomar har blivit utsatta för något sorts brott men inte anmält detta.

Att antalet anmälda fall var så pass lågt kan enligt Statens offentliga utredningar bero på att polisen ofta försummar personer med utländsk bakgrund, genom att nonchalera dem, när de ska anmäla diskrimineringen, samt att dessa typer av utredningar ofta aldrig åtgärdas (SOU, 2005:69).

Har Du på grund av din utländska bakgrund blivit illa behandlad eller fått dålig service vid kontakt med:

Tabell 5.8 a)

Kvinna	Ja	Nej	N	Svar
Polisen	2	11	13	
Socialtjänsten	1	12	13	
Skola	5	9	14	
Arbete	3	9	12	
Affärer	4	9	13	
Annat	1	0	1	"Dom hatar oss".

Av tjejerna i undersökningen är det vanligast att ha blivit utsatt för diskriminering i skolan och i affärer. Det var mindre vanligt bland ungdomarna att ha blivit

utsatt för diskriminering av socialtjänsten. Tabell 5.8 a-e, har inte statistisk gjorts med procent på var och en av variablerna, då ungdomarna hade flera alternativ att kryssa i och därför kunde även inte antalet på ungdomarna sättas ut i tabellen.

Tabell 5.8 b)

Man	Ja	Nej	N	Svar
Polisen	3	25	28	
Socialtjänsten	5	24	29	
Skola	7	22	29	
Arbete	2	27	29	
Affärer	3	26	29	
Annat	2	0	2	"På bussen" "Ibland har ungdomarna blivit diskriminerade av andra elever på grund av deras språkkunskaper"

Hos killarna var det vanligast i skolan och socialtjänsten. Enligt dessa två tabeller med variablerna kön kan man se att upplevelsen av diskriminering hos socialtjänsten är vanligare hos killarna medan i affärer är det vanligast

bland tjejerna, men båda anser sig ha blivit mest diskriminerad i skolan. Hos killarna har det även uppkommit diskriminering på bussen och av andra elever på skolan på grund av deras språksvårigheter. Det är mindre vanligt att bli utsatt för diskriminering på arbetet för killarna.

Det som är gemensamt för båda könen är att diskriminering i skola var det högsta värdet i båda tabellerna, 5.8 a och 5.8 b. Tjejerna i denna undersökning hade i större utsträckning blivit diskriminerade i affärer än killarna. Tabell 5.8 b) visar att det var ganska vanligt bland killarna att bli utsatt för diskriminering hos socialtjänsten.

Tabell 5.8 c)

Asien	Ja	Nej	N	Svar
Polisen	3	30	33	
Socialtjänsten	3	29	32	
Skola	8	23	31	
Arbete	2	30	32	
Affärer	4	28	32	
Annat	0	0	3	"Dom hatar oss!" "Ibland har ungdomarna blivit diskriminerade av andra elever på grund av deras språkkunskaper" "På krogen"

Ungdomarna från Asien har uppgett att de främst blivit utsatta för diskriminering i skolan och affärer, medan diskriminering på arbetsplatsen var mindre vanligt.

Tabell 5.8 d)

	Ja	Nej	N	Svar
Europa				
Polisen	1	4	5	
Socialtjänsten	2	3	5	
Skola	2	3	5	
Arbete	2	3	5	
Affärer	1	4	5	
Annat	0	0	0	

Bland ungdomarna från Europa är det vanligast att bli utsatt för diskriminering på socialtjänsten, skola samt arbetsplatsen. Medan hos

polisen och i affärer är det mindre vanligt. Detta resultat kan dock vara missvisande då antalet medverkande från Europa var lågt.

Tabell 5.8 e)

	Ja	Nej	N	Svar
Afrika				
Polisen	1	4	5	
Socialtjänsten	1	4	5	
Skola	2	3	5	
Arbete	1	4	5	
Affärer	2	3	5	
Annat	1		1	"På bussen"

Bland ungdomarna från Afrika har de uppgett skola och affärer som vanligaste stället att bli utsatt för diskriminering. De resterande platserna är mindre vanliga

att bli utsatt för diskriminering på.

Om man drar en slutsats för dessa fem tabeller visas det tydligt att den vanligaste platsen att bli utsatt för diskriminering är skolan.

5.8.1 Sammanställning av tabell 5.8 a- e.

Den vanligaste platsen som ungdomarna har blivit diskriminerade i denna studie var i skolan. Detta stämmer även med SOU 2005:69 som menar att ungdomar med utländsk bakgrund behandlats sämre än de med icke utländsk bakgrund i skolan. Detta bidrar till att ungdomarna har olika förutsättningar.

Den etniska diskrimineringen handlar ofta om att lärarna samt syokonsulenterna har förutfattade meningar om dem. Ett exempel på detta är att ungdomarna med utländsk bakgrund ofta hänvisas till yrkesförberedande utbildningar istället för teoretiska studier (SOU 2005:69). Enligt tidigare forskning uppgav var fjärde person att han eller hon minst 1-2 gånger under de senaste 5 åren ha blivit illa behandlad i skolan, som kunnat kopplas till deras utländska bakgrund. I enkätundersökningen uppgav 57 % att de har blivit utsatta för diskriminering i skolor på grund av deras utländska bakgrund.

Enligt tidigare forskning har det framkommit att afrikaner är mer utsatta för diskriminering av socialtjänsten än asiater (Lange, 1996). Enligt tabell 5.8 a-e, kan man se att

asiater i högre grad blir mer utsatta för diskriminering än afrikaner och européer av socialtjänsten. Detta resultat kan dock vara missvisande då antalet afrikaner i studien var betydligt längre än antalet asiater.

Har Du några svenska vänner?

Tabell 5.9 a)

Kön	Ja	P	Nej	P	N
Kvinna	7	54	6	46	13
Man	22	76	7	24	29
Sammanlagt	29		13		42

Tabellen visar att 76 % av killarna varav 54 % av tjejerna har svenska vänner. Resultatet i studien tyder på att killarna har lättare för att utveckla sociala

relationer med andra i omgivningen, eftersom att killarna hade betydligt fler svenska vänner än tjejerna. Detta resultat kan dock vara missvisande då antalet killar var betydligt högre än tjejerna i undersökningen. En annan anledning till detta resultat kan vara att majoriteten av killarna i undersökningen bott längre tid i Sverige än tjejerna och på så sätt lättare kunnat träffa svenska vänner. I undersökningen kunde vi se ett samband, att ungdomarna som hade ett stort socioekonomiskt nätverk med de etniska svenskarna, kände sig välbemötta i det svenska samhället och ansåg sig inte vara diskriminerade, jämfört med de som inte umgicks med etniska svenskar. Det framkom i enkäterna att ett flertal ungdomar tycker att diskriminering sker på grund av ett bristande socioekonomiskt nätverk. Enligt ungdomarna sker diskriminering på grund av bristande språkkunskaper, missförstånd och okunskap mellan majoritets- och minoritetsgruppen i det svenska samhället.

Tabell 5.9 b)

Nationalitet	Ja	P	Nej	P	N
Asien	23	72	9	28	32
Afrika	3	60	2	40	5
Europa	3	60	2	40	5
Sammanlagt	29		13		42

Ungdomarna från Asien har fler svenska vänner än de som ursprungligen kommer ifrån Europa och Afrika, dock är skillnaden procentuellt liten.

Enligt tabellen 5.9 b, kan man se att ungdomarna från Asien har fler svenska vänner än de som ursprungligen kommer ifrån Europa och Afrika, dock är skillnaden procentuellt ganska liten. De ungdomar som har svarat ja på, att de har svenska vänner, har sedan på följdfrågan om hur många svenska vänner de har, svarat många eller några kompisar. Dock har ett litet antal av ungdomarna skrivit ut exakt hur många svenska vänner de har. Några ungdomar

MITTUNIVERSITET
Institutionen för Socialt Arbete

svarade att de inte hade några svenska vänner, medan andra svarade att de enbart hade svenska vänner. De personer som hade fler svenska vänner hade bott längre i Sverige än de som hade få. Resultatet på denna fråga kan vara missvisande då antalet medverkande från Asien var mycket högre, än från Europa och Afrika.

Tycker Du det är svårt att få svenska vänner?

Tabell 5.10 a)

Kön	Ja	P	Nej	P	N
Kvinna	7	54	6	46	13
Man	17	59	12	41	29
Sammanlagt	24		18		42

Procentuellt sett är det lättare för killarna att få svenska vänner än vad det är för tjejerna i denna undersökning.

Tabell 5.10 b)

Nationalitet	Ja	P	Nej	P	N
Asien	16	50	16	50	32
Afrika	3	60	2	40	5
Europa	3	60	2	40	5
Sammanlagt	22		20		42

Det är lättare för ungdomarna som ursprungligen kommer ifrån Afrika och Europa att få svenska vänner jämfört med

Asien. I tabellen uppkommer det ett tydligt mönster på att det är lättare procentuellt för killar att få svenska vänner än tjejerna i denna undersökning.

Ett samband man kan se i denna undersökning är att ju yngre personen var samt ju längre ungdomen hade vistats i Sverige var det lättare för denne att få svenska vänner. Enligt 7 av våra respondenter ansåg de att "Kan man behärska det svenska språket är det lätt att få svenska vänner".

5.11 Varför är det lätt eller svårt att få svenska vänner?

Ett flertal uppgav att om du kan språket bra så får du även vänner lättare än om du inte kan behärska språket. Några andra har skrivit att, svenskarna börjar lära sig att umgås med invandrare och därför är det lätt att få svenska vänner och även om man är social som person, har en avgörande roll när man ska träffa svenskar. I frågan om varför det är svårt att träffa svenska vänner, var det ett flertal som uppgav att de trodde att de berodde på att svenskar ofta

har fördomar om invandrarna. Någon person uppgav även att det kunde bero på kulturskillnader mellan dem.

I denna undersökning framkom det att åldern har en stor betydelse på hur lätt eller svårt man har att få svenska vänner, ju äldre ungdomarna var ju svårare var det att få svenska vänner. Vistelselängden i Sverige hade också en betydelse, ju längre de bott här och ju yngre de var när de anlände, ju lättare var det att träffa svenska vänner. Detta kan tolkas som att språkkunskaperna hos ungdomarna har en stor betydelse på hur deras sociala kontaktnät med svenskarna ser ut. Ett antal ungdomar påpekade just detta, att om man kan behärska språket var det lättare att få svenska vänner.

5.12 Vad är Sverige för typ av land?

Ett fåtal respondenter har nämnt att Sverige är ett rasistiskt och orättvist land, men de flesta är nöjda med Sverige och tycker att Sverige är ett mycket bra land jämfört med många andra länder, gällande diskriminering och rasism. Rasism innebär att det finns fördomar som grundar sig på fysiska olikheter som till exempel hudfärg (Giddens, 2007). Enligt den här undersökningen tyder den här på att hudfärgen inte har någon betydelse, eftersom de ungdomar från Afrika anser att Sverige är ett fint, bra och fritt land där alla trivs bra. Killen från Afrika som ansåg att han har blivit diskriminerad, har på frågan vad Sverige är för typ av land? inte svarat på frågan. Därmed är det svårt att se om hudfärg har en betydelse i denna fråga, då fyra ungdomar av fem som kommer från Afrika är positiv till landet Sverige, varav den femte inte svarade på frågan alls.

I boken Sociologi skriver Giddens att den tidigare biologiska rasismen grundade sig på de fysiska egenskaperna hos en person, men idag menar ett flertal forskare, att den har ersatts med den kulturella rasismen som grundar sig på skillnader mellan olika kulturer (Giddens, 2007). I denna studie har några ungdomar skrivit i enkäterna att dem blivit utsatta för diskriminering på grund av deras kulturella bakgrund. En tjej skrev bland annat att hennes slöja ofta väcker stor uppmärksamhet i samhället och att hon ett flertal gånger känt sig diskriminerad på grund av detta. Ett flertal ungdomar påpekade i studien att Sverige var ett bra land jämför med många andra, på grund av att diskriminering och rasism inte förekommer i så hög grad i Sverige, vilket det gör i många andra länder. Dessa åsikter kan bero på att ungdomarna kanske tidigare har bott i länder där det förekommer mer diskriminering och rasism jämfört med Sverige.

MITTUNIVERSITET
Institutionen för Socialt Arbete

Ett samband man kunde se i denna fråga, var att personerna som ursprungligen kom ifrån Asien och Afrika, var mer positiva till Sverige än de som kom från Europa. Ett antagande i första hand kan vara att de från Europa har blivit mer utsatta för diskriminering än de från Asien och Afrika. Samtidigt kan detta resultat vara missvisande eftersom att antalet medverkande från Europa och Afrika var betydligt mindre än de från Asien.

De flesta av ungdomarna i undersökningen tycker att Sverige är ett paradys, där de har möjlighet till en ljus framtid med utbildning och arbete jämfört med i deras hemländer. Dessa ungdomar nämnde inte att de har blivit utsatta för diskriminering i frågan, anser Du dig ha blivit diskriminerad i det svenska samhället på grund av din utländska bakgrund? (tabell 5.2 a och b). De ungdomar som kom ifrån Europeiska länder med bättre förutsättningar visar denna studie att dessa ungdomar blivit mer diskriminerad i det svenska samhället än de som kom ifrån Asien och Afrika. Detta kan bero på att de som kom från krigsdrabbade länder hade positiva förväntningar på Sverige än de ungdomarna från Europa. Respondenterna i frågan om vad är Sverige för typ av land, har skrivit i enkäterna om vilka förväntningar de hade på Sverige innan de anlände till landet. De ungdomar som har varit med om svårigheter i sina hemländer, så som krig i Irak, Palestina och Afghanistan var väldigt positiva till Sverige innan de kom till landet, och deras positiva förväntningar införlivades även efter ankomsten, vilket kan ha lett till en mindre utsatt position för att kunna bli utsatt för rasism och diskriminering. Medan Européernas förväntningar inte var speciellt höga om Sverige till skillnad från deras tidigare hemländer, vilket kan ha gjort dem till en mer utsatt grupp.

Har Du någon gång blivit utsatt för diskriminering av dina grannar på grund av din utländska härkomst?

Tabell 5.13 a)

Kön	Ja	P	Nej	P	N
Kvinna	2	15	11	85	13
Man	4	14	25	86	29
Sammanlagt	6		36		42

15 % av tjejerna och 14 % av killarna har upplevt diskriminering av sina grannar, vilket är en jämn siffra mellan båda könen. Diskriminering kan i det här

fallet bero på okunskap och förutfattade meningar grannarna kan ha gentemot sina utländska grannar. Vilket kan enligt Hylland Eriksen, tyda på att grannarna kan ha haft stereotypa föreställningar om personer med en annan härkomst (Eriksen Hylland, 2007). Enligt boken *Varken familj eller samhälle* av Masoud Kamali beskrivs det att, det finns förställningar om att invandrare har ett avvikande mönster jämfört med de etniska svenskarna i samhället, eftersom de har ett annat kulturellt mönster och handlingssätt som anses som annorlunda

MITTUNIVERSITET
Institutionen för Socialt Arbete

(Kamali, 1999). Detta avvikande beteendet kan bero på olika kulturella mönster mellan majoritetsgruppen och minoritetsgruppen som kan leda till stereotypa föreställningar som grannarna har och som kan leda till diskriminering mot minoritetsgruppen.

Tabell 5.13 b)

Nationalitet	Ja	P	Nej	P	N
Asien	5	16	27	84	32
Afrika	0	0	5	100	5
Europa	1	20	4	80	5
Sammanlagt	6		36		42

Procentuellt är det fler ungdomar från Europa som blivit utsatta för diskriminering av sina grannar jämfört med Asien och Afrika. Av alla 42

ungdomar från undersökningen har 16 % från Asien, 20 % från Europa varit med om diskriminering av sina grannar. Ungdomarna från Afrika har inte blivit utsatt för någon diskriminering i denna undersökning och därför visar inte den här tabellen att det kan ha någon betydelse av personens hudfärg.

Vilken religion tillhör Du?

Tabell 5.14

Nationalitet	Islam	P	Judendom	P	Kristendom	P	Buddism	P	Annan religion	P	Ingen religion	P	N
Asien	20	63			8	25	3	9			1	3	32
Afrika	4	80									1	20	5
Europa	2	40			1	20					2	40	5
Sammanlagt	26				9		3				4		42

De flesta ungdomar i denna studie tillhörde religionen islam. Buddhism var minst vanlig. Det samband man kunde se i denna fråga var att de som hade islam som religion var mer utsatta för diskriminering. Detta kan bero på att många har fördomar om religionen islam som i sin tur leder till diskriminering. Det vill säga att islam kan ses som annorlunda jämfört med de andra religionerna, då exempelvis tjejerna/kvinnorna bär slöja och burka.

Anser Du att det är ett problem för dig att i Sverige utöva din religion?

Tabell 5.15

Religion	Ja	P	Ja i vissmån	P	Nej	P	Utövar ingen religion	P	N
Islam	3	12	2	7,5	19	73	2	7,5	26
Judendom									
Kristendom			1	11	8	89			9
Buddism					3	100			3
Annan religion									
Ingen religion							4	100	4
Sammanlagt	3		3		30		6		42

De personer som tillhör religionen Islam är 57 % varav 12 % av dessa upplevde att det är svårt att utöva sin religion i Sverige. 7,5 % ansåg att det är svårt att utöva sin religion i viss mån. Ingen av våra respondenter som har deltagit i undersökningen tillhör Judendomen. 11 % av alla 42 respondenterna som tillhör Kristendomen tycker att det är svårt i viss mån att utöva sin religion. Ingen av de ungdomar som tillhör Buddismen anser att det är svårt att utöva sin religion i Sverige. 7,5% av de deltagande utövade ingen religion alls. I denna studie var det betydligt fler som hade Islam som religion jämfört med de resterande religionerna. Resultatet skulle kunnat se annorlunda ut om undersökningen skulle gjorts på fler individer med en jämn fördelning mellan religionerna.

Den tidigare biologiska rasismen som grundar sig på fysiska egenskaper kommer sällan till uttryck i dagens samhälle. Idag menar vissa forskare att den har ersatts med den kulturella rasismen, som grundar sig på idéer om olika kulturella skillnader, för att utesluta vissa grupper. (Giddens, 2007). Enligt boken Anders Langes bok *Invandrare om diskriminering III* som har gjort en tidigare forskning på hur olika etiska grupper i samhället anser om det är svårt att utöva sin religion. Det är det främst muslimer som har svårigheter att utöva som religion i Sverige. Denna tidigare forskning stämmer överens med vår undersökning, då majoriteten av ungdomarna som tycker att det är svårt att utöva sin religion eller en i viss mån är muslimer.

Anser du att det förekommer diskriminering i Sverige?

Tabell 5.16 a)

Kön	Ja	P	Nej	P	N
Kvinna	6	46	7	54	13
Man	10	34	19	66	29
Sammanlagt	16		26		42

46 procent av tjejerna anser att det förekommer diskriminering i Sverige medan det hos killarna är 34 procent som anser detta. Det skiljer inte

mycket i procent mellan tjejernas ja och nej svar. I den tidigare frågan om dem hade blivit utsatt för diskriminering på grund av deras utländska bakgrund, svarade tjejerna 23 % ja på den frågan och killarna 17 %. Detta tyder på att, trots att du inte blivit utsatt för diskriminering, så tycker ungdomarna att det förekommer diskriminering i Sverige. Med detta menar ungdomarna att vissa grupper behandlas sämre än andra, på grund av deras utländska härkomst.(Brante, Andersen, Korsnes, 1998).

Tabell 5.16 b)

Nationalitet	Ja	P	Nej	P	N
Asien	11	34	21	66	32
Afrika	1	20	4	80	5
Europa	4	80	1	20	5
Sammanlagt	16		26		42

80 procent av ungdomarna som kommer ifrån Europa anser att det förekommer diskriminering i Sverige, medan 20 % av ungdomarna från

Afrika har uppgett detta. Ungdomarna som ursprungligen kommer Asien anser majoriteten att det inte förekommer diskriminering i Sverige det vill säga att det är 34 % procent som tycker att det råder diskriminering i Sverige på något sätt. Detta resultat tyder på att hudfärgen inte har någon påverkan på om man anser att det förekommer diskriminering i Sverige. Detta resultat kan dock vara felaktigt då antalet medverkande från Afrika och Europa var betydligt lägre än från Asien.

6. Resultat och analys utifrån intervjuerna

Utifrån enkätundersökningen hade vi en fokusgruppintervju. Ungdomarna som deltog i intervjun bestod av två tjejer och två killar i åldrarna 17-20 år, vars ursprungsländer var Eritrea, Afghanistan, Turkiet samt Irak. Vi har valt att ha med de mest väsentliga från intervjun⁵, som vi sedan analyserar samman.

6.1.1 Deltagande i intervjun

- 1) En kille på 19 år som ursprungligen kommer ifrån Eritrea. Han har bott i Sverige i 4 år och för närvarande studerar han 4:e året på IVIK. I hemlandet har han gått ut högstadiet. Hans föräldrar gick bort för 4 år sedan, då han bestämde sig för att komma till Sverige.
- 2) En kille på 17 år som ursprungligen kommer ifrån Afghanistan. Han har bott i Sverige i 2 år och för närvarande studerar han 2:a året på IVIK. Han har gått ut högstadiet i hemlandet. Hans mamma är hemmafru och pappan är en "vanlig" arbetare.
- 3) En tjej på 19 år som ursprungligen kommer ifrån Turkiet. Hon har bott i Sverige i 2 år och läser nu 2:a året på IVIK. I hemlandet har hon en högstadiutbildning. Hennes pappa arbetar som mekaniker och krigar mot talibaner i hemlandet och mamman arbetar som lärare, men mamman kan dock inte arbeta på grund av dödshot från talibanerna då dem måste gömma sig.
- 4) En tjej på 20 år som ursprungligen kommer ifrån Irak. Hon har bott i Sverige i 13 år och tog sin gymnasiala utbildning för 2 år sedan i Sverige. För närvarande arbetar hon som cafébiträde på ett café, efter ett 100-tal ansökningar till olika arbetsplatser. Hennes föräldrar tog sin läkarutbildning i Sverige för ett halvår sedan.

6.2 Anser Du dig ha blivit utsatt för diskriminering och rasism i det svenska samhället på grund av din utländska härkomst? I vilka situationer blev du utsatt för diskriminering och rasism?

I vår undersökning var det en kille på 19 år från Eritrea som reagerade starkt på frågan om, "Har Du på grund av din utländska bakgrund blivit diskriminerad i det svenska samhället på grund av din utländska härkomst?"

⁵ Intervju frågorna finns i bilaga 2.

MITTUNIVERSITET

Institutionen för Socialt Arbete

"Jag var med några svenska kompisar och badade på Fyrishov. Jag visste att mina kompisar hade sprayburkar för att spraya sin cykel, men visste inte att de skulle klottra ner väggen på Fyrishov. När jag kom från bastun så stod mina två svenska kompisar där med polisen, polisen förhörde mig också för att jag kände de. Polisen såg att det fanns färg på deras händer men inte mina och mina kompisar de skyllde även på mig. Trots att polisen inte hade något bevis mot att jag var skyldig fälldes jag för 40 timmars samhällstjänst och 2500 kronor i böter. Förstår inte varför de gör så här mot mig, JÄVLA RASISTER!"

Brå:s undersökning visar på att den som fattar beslutet i olika rättsväsenden har generaliserade föreställningar om individer med utländsk bakgrund (Martens m.fl. 2008). Tidigare forskning från Brå, har påvisat att personer med utländskbakgrund som är inblandade i något brott har en avgörande roll för hur polisen ska bedöma vilka som är misstänkta, vilka kontroller som skall göras, hur utredningen skall gå till – om det ska utredas eller inte, samt vad följden av brottet ska bli (Martens m.fl. 2008). Enligt killens berättelse tyder det på att det har skett en urskiljning mellan svenskarna och killen från Eritrea, då det kan vara så att poliserna har utgått från vilka som varit inblandade och vilken etnisk bakgrund de inblandade har. I boken *den osynliga rasismens realitet* av Ulrika Schmauch, beskriver hon att rasism ofta kännetecknas av bland annat hudfärg och hårfärg och människorna delas in i grupper utifrån deras utseenden. Ett exempel på detta är att Sverige delar upp samhället i grupper, då "svenskar" är högre upp i hierarkin medan "invandrargrupperna" i de lägre. I situationen på Fyrishov kan det vara så att polisen behandlade killen från Eritrea ojämnt, då han blev dömd för något han inte hade något med att göra, förutom att han var vän med de misstänkta som var etniska svenskar. Kan det vara så att polisen har kategoriserat killen från Eritrea på grund av hans hudfärg eller är det så att han betraktas som lägre i hierarki ordningen? Denna händelse tyder på en institutionell rasism, som innebär att polis och domstolar gynnar vissa grupper på andras bekostnad (Giddens, 2003), eftersom att killen från Eritrea blev dömd för brottet på bekostnad av dem etniska svenskarna. Bara för att killen från Eritrea kände dessa två misstänkta som begick brottet, verkade polisen tro mer på de två svenskarna än killen från Eritrea. Trots att polisen hade bevis från de etniska svenskarna, då färg fanns på deras händer, blev killen från Eritrea också fälld. Detta händelseförlopp kan även tyda på en institutionell rasism, då polisen gynnade de svenska killarna på den eritreanska killens bekostnad (Giddens, 2003). Institutionell diskriminering kan även ha förekommit i händelsen på Fyrishov mot den eritreanska killen, då de har skett ett särskiljande mellan han och de två etniska svenskarna, då detta bidrog till negativ effekt på den

MITTUNIVERSITET
Institutionen för Socialt Arbete

underordnade eritreanska killen, då han blev fälld i domstolen trots att han var oskyldig (SOU 2005:41).

(Tjej, 20, Irak) ” Jag har blivit diskriminerad och kränkt i skolan för att betygen varit orättvisa. Jag och en kompis hade skrivit nästan exakt samma sak på ett prov, men jag fick mycket sämre betyg, och hon var svensk. Jag klagade hos rektorn men ingenting hände, det är fan onödigt att anmäla diskriminering, då inget görs åt saken... Jag känner mig även diskriminerad på arbetsmarknaden, då jag har en bred meritlista och är lämpad till många jobb som jag sökte, men fick inte jobb på ett år. Jag sökte och sökte men tillslut efter ett år fick jag svar från ett jobb, där jag känner en bekant som jobbar där. Det jobbet jag har nu ”.

Det förekommer diskriminering i skolan enligt tidigare forskning från SOU, då en undersökning har gjorts, på personer med utländsk bakgrund där det framkom att de blir dåligt behandlade i skolan på grund av deras utländska bakgrund. Diskriminering handlar ofta om att lärarna har förutfattade meningar om de med utländsk bakgrund (SOU, 2005:69). Att tjejen från Irak fick sämre betyg än hennes kompis som var etnisk svensk, trots att de hade skrivit liknande på samma prov, visar det att läraren kan ha haft förutfattade meningar som ledde till att tjejen från Irak kände sig diskriminerad.

Det tyder på att tjejen från Irak kan ha varit utsatt för en kategorisk diskriminering som innebär att man behandlar någon sämre för att det tillhör en viss kategori (Brante, Andersen, Korsnes, 1998). Eftersom att hon fick sämre betyg än en etnisk svensk i klassen. Detta kan även tyda på institutionell rasism, då läraren gynnade en svensk elev med ett bättre betyg till än till tjejen från Irak, trots lika resultat på provet (Giddens, 2003).

Tjejen från Irak har sökt ett 100-tal arbeten under ett års tid, men fick bara ett arbete efter ett år av en bekant. Det kan vara så att hon har blivit utsatt för en strukturell rasism, då hon sökte så pass många arbeten, utan att få komma på någon intervju. Enligt Sverige mot rasism kan det vara så att tjejen från Irak har blivit utesluten från arbetsmarknaden, på grund av hennes etniska bakgrund (sverigemotrasism.se). Enligt tidigare forskning från integrationsverket rapportserie 2002:13, skriver Jan Ekberg, att förekomsten av etnisk diskriminering är störst bland utomeuropeiska invandrare och att dessa ofta är arbetslösa än andra. Detta kan ha drabbat tjejen från Irak, då hon hade ett utländskt efternamn, mörk hår färg och en annan religion, vilket bidrar till svårigheter att få ett arbete på arbetsmarknaden (integrationsverkets rapportserie, 2002).

Att individer med utländsk bakgrund blir orättvist behandlade på grund av sin etniska bakgrund, exempelvis hon från Irak som fick sämre betyget och hade svårigheter att få arbete kan kopplas till vardagsrasism. Denna vardagsrasism kan anses som en dold rasism som inte upptäcks av andra individer i omgivningen (Essed,1991). Läraren som har diskriminerat och kränkt tjejen från Irak, då hon fick sämre betyg kan läraren ha agerat och reagerat mot henne på ett diskriminerande sätt på grund av att lärare kan ha ansett att tjejen från Irak är mindre värd på grund av hennes ras-, kulturell- eller etnisk tillhörighet (Essed, 1991).

6.3 Har Du blivit utsatt för våld, rån, stöld eller annat allvarligt brott på grund av din utländska bakgrund? Anmälde du brottet? Vad blev följderna på anmälan? Rättegång, nedlagt?

(Kille, 19, Eritrea) *”Ja, några blattar kallade mig svartskalle och tog min mobil. Men jag vet inte om det berodde på att jag var svart, dem var invandrare med. Men jag anmälde inte blir bara värre om man ska anmäla tjuven”*

En individuell diskriminering innebär att gärningar som utförs av enskilda medlemmar som i sin tur har skadliga effekter på andra grupper. Denna typ av diskriminering utförs inte bara utav dominerande grupper, utan även av underordnade grupper. Detta orsakas ofta av att personer med invandrabakgrund vill hålla avstånd från förtryckta grupper och på så sätt kunna få fler fördelar i majoritetssamhället (SOU, 2005:41). Killen från Eritrea blev utsatt för denna typ av diskriminering, då det var ett gäng invandrarkillar som begav sig på honom. Eftersom invandrare ses som en minoritet i det svenska samhället enligt Martens m.fl. så kan det vara så att invandrarkillarna som begick brottet, ingår i den underordnade gruppen (Martens, 2008). Det kan vara så att invandrarkillarna vill ingå i majoritetsbefolkningen, genom att ta avstånd från de underordnade grupperna i samhället genom att ”trycka ner ” den eritreanska killen.

Killen som kom från Eritrea uppgav att det troligtvis berodde på att han var svart, vilket även tidigare forskning av Ulrika Schmauch, att afrikaner är mycket utsatta för diskriminering och rasism ute i samhället på grund av deras hudfärg (Schmauch, 2006).

Begreppet ras är grundläggande för rasismen, vilket menas att fördomar som grundar sig på fysiska olikheter som till exempel hudfärg, som i social bemärkelse är viktiga. En rasistisk person anser att vissa individer är mer överlägsna än andra på grund av raser. En person kan uttrycka rasistiska åsikter eller medverka i en grupp som omfattar den typen av åsikter och

värderingar, som till exempel att den vita rasen är mer värd än andra (Giddens, 2007). Detta råkade killen som kom från Eritrea ut för. Killarna uttryckte rasistiska åsikter och han upplevde de som om att han var mindre värd än de andra trots att de själva var invandrare. Denna händelse kan även bero på olika gäng problem eller annan brottslighet som lett till att ungdomarna begav sig på den eritreanske killen. I boken *varken familj eller samhälle* beskrivs det att invandrarungdomar är överrepresenterade i brottsstatistiken i Sverige som beror på faktorer som arbetslöshet och avsaknad av sociala relationer (Kamali, 1999).

Ingen av de medverkande som blivit utsatta för våld eller rån, hade anmält brottet. Killarna trodde att en anmälan bara skulle leda till mer problem för dem samt att polisen inte skulle ta det på allvar. Enligt Statens offentliga utredningar har det framkommit att personer med utländsk bakgrund försummas av myndigheter när de polisanmäler en händelse. Ett flertal i studien uppgav även att polisen ofta nonchalerar dem när de försöker uppges vittnesmål och att anmälningar som rör diskriminering och rasism aldrig åtgärdas.

6.4 Varför tror ni att det förekommer diskriminering och rasism ute i samhället?

(Kille, 19, Eritrea) *"Diskriminering sker eftersom vi missförstår varandra. De har svårt för att vi kanske har dåliga kläder men en annan säger vi klär oss bra vi har till och med bättre än de andra. Förstår inte hur vi ska vara för att duga".*

(Kille, 17, Afghanistan) *"Vissa invandrare när de gör ett fel, de tror att alla invandrare är tjuvar eller slår folk eller tafsar på tjejer. De tror att det är alla är likadana och därför blir invandrare diskriminerade även om de är snälla och guld värda."*

(Tjej, 19, Turkiet) *"Det är missförstånd hela tiden, invandrarna håller till på sina ställen, svenskarna på sina, vi lär inte känna varandra bra, sen är det några invandrare som är dåliga som förstör för alla oss andra som är bra."*

Begreppet ras är grundläggande för rasismen, vilket menas att fördomar som grundar sig på fysiska olikheter som till exempel hudfärg, som i social bemärkelse är viktiga. En rasistisk person anser att vissa individer är mer överlägsna än andra på grund av raser (Giddens, 2007). I intervjuerna svarade ungdomarna att diskriminering och rasism förekommer när personer i omgivningen har fördomar om invandrare. Detta tyder på att ungdomarna har blivit indelade i rasgrupper, då många tror att hela populationen av invandrare är på ett visst sätt och får fördomar om dessa grupper. Detta kan bidra till att utländska ungdomar blir utsatta för diskriminering och rasism i samhället, att det blir ett "vi" och "dom" tänkande.

7. Diskussion

I vår resultatdel kom vi fram till att inga slutgiltiga slutsatser kan dras till en hel population, som exempel att ungdomarna från Afrika i vår undersökning har samma åsikter kring rasism och diskriminering som en hel population som härstammar från Afrika. Anledningen till att inga generaliseringar kunde genomföras är på grund av ett lågt antal medverkande, samt att fördelningen mellan de olika nationaliteterna var ojämn, då medverkande från Asien var 32 stycken, medan deltagarna från Europa och Asien var 5 från vardera kontinent.

Att hudfärgen skulle ha betydelse för studieresultatet kunde man inte se utifrån enkätstudien, då de flesta av de diskriminerade kom från Europa som har den så kallade ”rasrena” färgen, men även som vi skrev tidigare så har det låga antalet medverkande betydelse. I fokusgruppen framkom det dock att hudfärgen skulle ha en viss betydelse för, att diskriminering och rasism förekommer i stor utsträckning i samhället. Att detta inte framkom tydligt i enkätundersökningen var på grund av att han antagligen inte ville dela med sig av sina erfarenheter i en enkät.

Syftet med denna uppsats har varit att ta reda på hur ungdomar med utländsk bakgrund blir bemötta i det svenska samhället. Vi valde att utgå från några frågeställningar: Hur blir unga utlandsfödda invandrare bemötta i det svenska samhället utifrån deras etniska bakgrund? Spelar ungdomarnas genus någon roll i hur de blir bemötta i det offentliga samhället? Finns det skillnader mellan ungdomar med olika bakgrund beroende på vilken världsdel de kommer ifrån? Påverkar ungdomarnas socioekonomiska och kulturella bakgrund, hur de blir bemötta i det svenska samhället?

Vi anser att vi har fått svar på våra frågeställningar utifrån vår undersökning. På frågan om hur invandrarungdomar blir bemötta i vårt samhälle, har det visat sig att flera känner att de har blivit utsatta för diskriminering på grund av deras etniska bakgrund. En fråga i enkäten löd ” Har du blivit utsatt för diskriminering någon gång?” var det procentuellt fler ungdomar från Europa som uppgav att de blivit utsatta för diskriminering jämfört med de från Afrika och Asien. Detta resultat förvånade oss väldigt mycket, då vi hade en hypotes innan vi började göra vår studie, då vi trodde att de från Asien och Afrika var mer utsatta för diskriminering än de från Europa. Vår hypotes kan därför falsifieras utifrån det som framkom i studien. I tidigare forskning från Integrationsverkets rapportservice 2002 uppkom det att förekomsten av etnisk diskriminering antas vara störst bland utomeuropeiska invandrare. I vårt resultat fick vi fram att av 5 ungdomar från Europa i undersökningen, kände sig (40 %) diskriminerade och de från Asien (16%) och Afrika (20%). Vårt resultat tror vi dock kan bero

MITTUNIVERSITET

Institutionen för Socialt Arbete

på det låga antalet medverkande från Afrika och Europa som har lett till ett felaktigt resultat, som inte går att generalisera till stora delar i Sverige. Dock tror vi heller inte att de 32 ungdomar från Asien kan generaliseras till en större populationer eftersom att det är för liten mängd personer i vår undersökning, vilket gör att det blir svårt och opålitligt att kunna göra en generalisering till hela samhället, det vill säga att kunna jämföra vår undersökning med hela populationen för exempelvis ungdomar från Afrika.

Ett samband som vi såg i undersökningen om respondenternas socioekonomiska bakgrund var att ju fler svenska vänner de hade ju mindre kände de sig diskriminerade och på så sätt har integrationen gått lättare och de har lärt sig det svenska språket snabbare. Eftersom att ett flertal respondenter tyckte att diskriminering kan bero på okunskap om olika kulturer och att det lätt kan bli missförstånd mellan ”svenskarna” och ”invandrarna”. Det är ytterst viktigt enligt oss, att både ha svenska vänner och vänner från andra kulturer, för att kunna integrera sig i samhället snabbare och på så sätt kan ungdomarna smälta samman med majoritetsbefolkningen på ett snabbare sätt. Men vi tror dock att om man inte har en stor socioekonomisk bakgrund när man kommer till Sverige, tar det längre tid att integrera sig i samhället gällande bland annat, att lära sig det svenska språket, kulturen, lagar och regler, samt att bygga upp ett socioekonomiskt nätverk.

Enligt tidigare forskning i boken *Invandrare om diskriminering III* uppgav var fjärde person att han eller hon minst 1-2 gånger under de senaste 5 åren ha blivit illa behandlad i skolan, som kunnat kopplas till deras utländska bakgrund (Lange, 1997). I studien om hur unga invandrare upplever att de blir bemötta i det svenska samhället, framkom det att 29 % som svarade på denna fråga hade blivit utsatt för diskriminering i skolan samt att det var fler tjejer som var utsatta än killarna. Dessa resultat är skrämmande, då det är så pass vanligt med diskriminering i skolan. Lärare i olika skolor, där det finns ungdomar med utländsk bakgrund, borde ha mer kunskap om att det kan finnas en stor risk för diskriminering av olika raser på grund av ”kulturkrockar” och okunskap mellan olika kulturer, bland annat mellan de etniska svenskar och invandrare. I undersökningen var det en tjej som skrev i enkäten att hon fick sämre betyg på grund av hennes etniska tillhörighet. Enligt våra egna erfarenheter så har vissa lärare ofta bedömt elevernas kunskaper utifrån deras bristande språkkunskaper istället för det ämne som egentligen studeras. I skolan finns det mål vad man ska klara av för varje kurs, och dessa borde enligt oss tydliggöras att inga språksvårigheter ska få kunna sänka en elevs betyg, om det inte gäller just ämnet språk.

MITTUNIVERSITET Institutionen för Socialt Arbete

I undersökningen var det sex ungdomar som uppgivit att de blivit diskriminerade av socialtjänsten på grund av deras etniska bakgrund. En person skrev varför denne har blivit diskriminerad - ” *Muslimerna får mer pengar från socialen än jag, på det sättet har jag blivit diskriminerad*”. Detta påstående anser vi som det inte finns något belägg för. Varför skulle muslimer få mer bidrag än en kristen person? Kan det vara så att socialtjänsten anser att européer har ett högre kapital samt ett nätverk som kan bidra med pengar? Denna fråga skulle vara intressant att forska vidare om och ta reda på om de som arbetar på socialtjänsten har förutfattade meningar om etniska grupper och agera därefter.

Vardagsrasism är ett problematiskt fenomen i samhället, då vi tror att vardagsrasism förekommer dagligen i det svenska samhället och att det finns ett stort mörkertal gällande detta fenomen. I vår undersökning anser vi att det förekommer mer extrema händelser gällande rasism, vilket bidrog till svårigheter att kunna koppla ihop begreppet vardagsrasism med det fakta vi hade i analys- och resultatdelen.

Vi anser att vi som blivande socialarbetare, bör ha kunskaper om olika kulturer och raser, för att kunna förebygga fördomar gentemot våra kommande klienter. Eftersom vi kan anses som förebilder för ungdomarna som har svårigheter i samhället, kan de få en förvrängd bild utav oss om vi uttrycker oss rasistiskt eller på ett diskriminerande sätt mot dem. Om olika sociala myndigheter i samhället, som har kunskaper i ämnet, använder sig utav diskriminering och rasism mot sina klienter, är det förståeligt att vissa privatpersoner som inte har stor kunskap om andra kulturer och raser kan uttrycka sig på ett rasistiskt- och diskriminerande sätt! Därför är rasism och diskriminering ett viktigt socialt problem att belysa.

I undersökningen framkom det att det sker diskriminering bland ungdomar mellan 16-24 år, bland annat i skolor, som beror på ungdomens utländska bakgrund. Enligt oss är skolan en offentlig plats där elever ska känna sig trygga, säkra och ha studiero. I undersökningen framkom det även att vistelselängden har en stor betydelse på i vilken utsträckning ungdomarna blir utsatta för diskriminering. Ju längre tid respondenterna vistats i Sverige ju mindre utsatta var de för diskriminering och rasism. En anledning till varför de ungdomar som har vistats i Sverige en längre tid, inte känner sig diskriminerade eller anser sig ha blivit utsatta för rasism, kan enligt oss bero på att integrationen har varit effektiv och de har lärt sig det svenska språket och kulturen snabbare. Det leder till en gemenskap och en förståelse mellan etniska svenskar och utlandsfödda individers kulturer.

I frågan om ungdomarna anser sig ha blivit diskriminerade var skillnaden mellan könen inte enormt stor, då den procentuella skillnaden var 6 % mellan tjejerna och killarna (tjejerna 23% och killarna 17 %). Klyftan var inte så stor mellan könen i alla frågor i enkäten, där vi

MITTUNIVERSITET
Institutionen för Socialt Arbete

utgick ifrån vilken könstillhörighet ungdomarna har. Vi försökte att dela upp varje fråga i kön och nationalitet, vilket vi ansåg ger en bra överblick på skillnaderna mellan könen och de olika nationaliteterna.

Vårt syfte med uppsatsen var att ta reda på hur dem blir bemötta. Vår slutsats är att det förekommer diskriminering och rasism i samhället och därför anser vi som blivande socionomer, att det är viktigt att belysa att det är ett socialt problem, som bidrar till konflikter och svårigheter för invandrare att integreras i samhället. Om tiden hade räckt till, vore det intressant att utveckla undersökningen ytterligare samt att mäta ett större antal individer, för att kunna dra generella slutsatser till hela populationen. Det skulle även intressant att ta reda på vad polisen samt socialtjänsten har för åsikter och försvar till aktuella forskningsresultat, deras förhållningssätt samt policys och regler som handlar om diskriminering rasism.

Sist men inte minst vill vi tillägga att vi är väl medvetna om arbetets brister gällande få antal respondenter, men samtidigt har vi under denna period, lärt oss hur man gör studier på sociala fenomen.

Referenslista

Böcker och SOU:er

Brante Thomas/Andersen, Heine/Korsnes, Olav (red). (1998): *Sociologisk lexikon*.

Stockholm: Scandinavian University Press AB.

Brinkmann Svend och Kvale Steinar (2009) *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.

De los Reyes Paulina och Kamali, Masoud (2005): *Bortom vi och dom*. Stockholm: SOU 2005:41.

Eriksen Hylland Thomas (2007): *Etnicitet och nationalism*. Nora: Nya Doxa.

Essed Philomena (1991): *Understanding everyday racism*. Newbury Park : Sage.

Giddens Anthony (2007): *Sociologi*. Lund: Studentlitteratur.

Integrationsverkets rapportserie (2002): *Vardagsdiskriminering och rasism i Sverige*. 2002:13. Norrköping: Berlings Skogs Trelleborg:

Kamali Masoud (2005): *Sverige inifrån*. Stockholm: SOU 2005:69.

Kamali Masoud (1999): *Varken familjen eller samhället, En studie av invandrarungdomars attityder till det svenska samhället*, Tryckning ta tryck, Bjärnum.

Lange Anders (1992): *Reflektioner kring rasism*. Edsbruk: Akademitryck AB.

Lange Anders (1996): *Invandrare om diskriminering II*. Edsbruk: Akademitryck AB.

Lange Anders (1997): *Invandrare om diskriminering III*. Edsbruk: Akademitryck AB.

Lange Anders (1999): *Invandrare om diskriminering IV*. Edsbruk: Akademitryck AB.

MITTUNIVERSITET
Institutionen för Socialt Arbete

Martens Peter, Shannon David och Törnqvist Nina, *Diskriminering i rättsprocessen, rapport 2008:4*, Västerås: Edita Norstedts .

Schmauch Ulrika (2006): *Den osynliga vardagsrasismens realitet*. Umeå universitet: Print & Media.

Thurén Torsten (2000) *Vetenskapsteori för nybörjare*. Malmö: Team Offset & Media.

Databaser och internetsidor

<http://www.dn.se/debatt/invandrare-missgynnas-i-rattskedjans-alla-led-1.776006>

(2010-03-25)

Europeiska konventionen, http://fra.europa.eu/fraWebsite/eu-midis/index_en.htm

(2010-03-28)

Europeiska konventionen, http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/EU-MIDIS-MR220409_SV.pdf (2010-03-28)

<http://www.immi.se/migration/statistik/2007.htm> (2010-04-08)

http://www.sverigemotrasism.se/index.php?option=com_content&view=article&id=21%3Ast_rukturellinstitutionell-rasism&catid=20%3Aexkluderande-processer&Itemid=29&lang=sv

(2010-03-25)

http://www.sverigemotrasism.nu/index.php?option=com_content&view=article&id=21%3Ast_rukturellinstitutionell-rasism&catid=20%3Aexkluderande-processer&Itemid=29&lang=sv

(2010-04-30)

Bilaga 1

Enkätundersökning

Ringa in det alternativ som passar bäst in på Dig och skriv gärna en motivering på de rader där det är möjligt. Vid oklarheter är det bara att fråga Oss!

1. Kön

Kvinna Man

2. Ålder

3. Hur länge har Du bott i Sverige?

4. Vilket land kommer Du ifrån?

5. Anser Du dig ha blivit diskriminerad i det svenska samhället på grund av din utländska härkomst?

Ja Nej

6. Om ja, i vilka situationer skedde diskrimineringen?

7. Vilka blev följderna till diskrimineringen?

8. Hur reagerade Du när Du blev utsatt för diskriminering?

arg ledsen irriterad annat:

9. Har Du blivit utsatt för våld, rån, stöld eller annat allvarligt brott på grund av din utländska bakgrund?

Ja Nej

10. Om ja, anmälde du brottet?

Ja Nej

11. Om ja, vilka blev följderna på anmälan?

12. Har Du på grund av din utländska bakgrund blivit illa behandlad eller fått dålig service vid kontakt med:

Polisen: Ja Nej

Socialtjänsten: Ja Nej

Skola: Ja Nej

Arbete: Ja Nej

Affärer: Ja Nej

Annat:

13. Om ja, på vilket sätt blev Du diskriminerad?

14. Har Du några svenska vänner?

Ja Nej

15. Om ja, hur många?

16. Tycker Du det är svårt att få svenska vänner?

Ja Nej

17. A) Varför är det lätt att få svenska vänner?

B) Varför är det svårt att få svenska vänner?

18. Vad är Sverige för typ av land?

19. Har Du någon gång blivit utsatt för diskriminering av dina grannar på grund av din utländska härkomst?

Ja Nej

20. Om ja, hur många gånger?

1-2 gånger 3-4 gånger 5-6 gånger fler än 6 gånger

21. Vad handlade diskrimineringen från dina grannar om?

22. Vilken religion tillhör Du?

Muslimsk Judisk Kristen Buddhistisk Annan religion

Ingen religion

23. Anser Du att det är ett problem för dig att i Sverige utöva din religion?

Ja Ja, i viss mån Nej Jag utövar ingen religion

24. Anser du att det förekommer diskriminering i Sverige? (Om Ja svara på fråga 25)

Ja Nej

25. Varför tycker Du att det förekommer diskriminering i Sverige? Vad tror Du att det beror på?

Tack för din medverkan!

Bilaga 2

Intervjufrågor

1. Vilket land kommer Ni ifrån?
2. Hur länge har Ni bott i Sverige?
3. Vilka tidigare utbildningar har Ni och Era föräldrar?
4. Anser Ni er att ha blivit diskriminerad i det svenska samhället på grund av din utländska härkomst? I vilka situationer skedde diskrimineringen?
5. Hur reagerade Ni när Ni blev diskriminerade?
6. Har Ni blivit utsatt för våld, rån, stöld eller annat allvarligt brott på grund av er utländska bakgrund? Anmälde Ni brottet? Vad blev följderna på anmälan? Rättegång, nedlagt?
7. Hur är det att ta kontakt med svenskar i samhället? Svårt att få kontakt- lätt att få kontakt?
8. Varför tror Ni att det förekommer diskriminering och rasism ute i samhället?